

«رأى»

علی صحرایی

آن روز برای من مثل بقیه روزها نبود. هر چند در ایام نوروز به سر می بردم و حال و هوای نوروزی همه جا و همه کس را مشغول کرده بود، ولی در فضای دل بچه‌ها و کودکانی مثل من حال و هوایی دیگر حاکم بود.

هنگام صرف صباحانه بود که پدرم به مادرم گفت: زود شناسنامه‌هایمان را بردار تا برویم رأی بدھیم! این جملات برای من خیلی تازگی داشت؛ اصلاً تا به حال چیزی به نام «رأى» نشنیده بودم؛ در ذهن کوچک خود جمله پدرم را تکرار می‌کردم: ... شناسنامه... رأى...!!؟ و با خودم می‌گفتم: رأى یعنی چه؟! آن روز پدرم سر کار نرفته بود، یادم هست آن روز صبح من هم با پدرم به باغ رفتم. جوانه‌های سبز کم رنگی از شاخه‌های جانبی نهال‌های میوه‌ای که پدرم تازه کاشته بود، بیرون زده بود؛ به وضوح می‌شد فهمید که «نهال‌ها» هم فصل «بهار» را حس کرده بودند. همان‌طور که به تماشای نهال‌ها و درختان

اجمالاً می‌توان شیوه‌های امر به معروف و نهی از منکر را این‌گونه بیان کرد:

۱- شیوه بازسازی روانی (امید دادن)

۲- شیوه کنایی (از باب به در بگو دیوار بشنود): قرآن به حضرت عیسیٰ علیہ السلام می‌گوید: «آیا تو به مردم گفته من و مادرم را خدا بدانند؟» در اینجا دوگانه پرسنی نهی شده است اما در قالبی که مخاطب در واقع دیگران هستند.

۳- شیوه ایجاد محبت؛ یعنی ابتدا لطف و محبت، سپس امر و نهی: در روایت آمده است که عمردی شامی به امام حسن مجتبی علیہ السلام جسارت کرد، حضرت او را به منزل برد و چنان مورد تقدّم قرار داد که او از حرف‌های خود شرمنده شد.

۴- مختصر گفتن: در حدیث می‌خوانیم: «اذا وَعَظْتُ فَأُؤْجِزْتُ» یعنی هر گاه کسی را موعظه می‌کنی خلاصه بگو.

۵- مخفیانه بودن: در حدیث می‌خوانیم: «هر کس برادر دینی خود را مخفیانه موعظه کند او را آراسته است ولی هر کس او را آشکارا موعظه کند، شرمنده‌اش کرده است.» (بخاری، ج ۷۵، ص ۳۷۴)

۶- استمداد از وجود: شخصی نزد پیامبر علیہ السلام آمد و گفت: من فردی زنا کارم حضرت فرمود: آیا حاضری کسی با نامویں تو این کار را بکنده‌گفت: نه پیامبر فرمود: پس تو نیز این کار را نکن.

۷- در صورت امکان در قالب طنز باشد: روزی بهلول وارد مجلس هارون شد، چون هارون در مجلس حضور نداشت بهلول جای هارون نشست، خادمان او را از آنجا بلند کردند و کنک زدند. همین که هارون وارد مجلس شد، به او گفت: من چند دقیقه جای تو نشستم، کنک خوردم، وای به حال تو که عمری در جای اهل بیت پیامبر نشسته‌ای. او با این طنز به هارون گفت: راه تو باطل و حکومت تو غصبی است.

پرسیدم: مگر قبلاً مردم بزرگ‌تر نداشتند؟
اصلًا این «رأى» چه ربطی به بزرگ‌تر و راهنمایی
دارد که شما این حرف‌ها را می‌زنید؟!

پدر گفت: مردم بزرگ‌تر داشتند ولی او آدم بسیار بدی بود، او خیلی به مردم ظلم و ستم می‌کرد، او به زور خود را «شاه» مردم کرده بود، او به جای این‌که از پول‌ها و اموال مردم برای همین مردم استفاده کند و به روستاها جاده و برق و... بدهد، همه را در راه خوشگذرانی‌ها و بسی بندوباری‌ها و عیش و نوش خود و اطرافیان خود صرف می‌کرد.

خیلی از اموال و پول‌ها و ثروت ملی و خدادادی ما را در حلقوم بیگانگان و دشمنان ما می‌ریخت. ولی بالاخره صبر مردم به سرآمد و به وسیله یک عالم دینی او را از این مملکت بیرون کردند و حالا هم همان عالم و روحانی بزرگوار که این مردم را راهنمایی کرد تا شاه را بیرون کنند، رهبر و پیشوای بزرگ مردم ماست و نام او «امام خمینی» است.

ولی پدر، این‌ها همه درست، اما من بالاخره معنای «رأى» را نفهمیدم!
بین پسرم! همان‌طور که قبلاً برایت

دیگر باع مشغول بودم و پدر هم «پرچین» دور او برباغ را درست می‌کرد، دوباره صحبت‌های امروز صبح پدرم به یادم آمد و مدام با خودم می‌گفتم: رأى... شناسنامه...!

از پدرم پرسیدم: پدر جان! چرا امروز شما به سر کار نرفتید؟!

جواب داد: امروز روز «رأى» است و ما باید برویم «رأى» بدهیم!

تکرار واژه «رأى» حسن کنجکاوی مرا بیش‌تر برانگیخت؛ ناگزیر پرسیدم: رأى یعنی چه؟! «رأى» دادن چگونه است؟ من هم می‌توانم رأى بدهم؟ اصلًا چرا رأى می‌دهند و...؟!

پدر وقتی این سؤال‌ها را شنید، مدتی دست از کار کشید و پس از مکثی کوتاه گفت: پسرم! خوشحالم از این‌که این سؤال‌ها را می‌پرسی؛ ولی قبل از این‌که جوابت را بدهم، باید در مورد یک چیزی برایت حرف بزنم.

خیلی خوشحال شدم، با کنجکاوی بیش‌تر پرسیدم: بابا جان! چه می‌خواهی برایم بگویی؟!

پدر پس از اندکی تأمل گفت: پسر جان! اول این‌که تو نمی‌توانی «رأى» بدهی چون هنوز خیلی کوچکی، وقتی انشاء الله بزرگ شدی حتماً می‌توانی رأى بدهی. دوّم این‌که همان‌طوری که خانه کوچک مابه یک بزرگ‌تر احتیاج دارد و شما هر کاری می‌خواهید انجام دهید و هر چیزی را می‌خواهید تهیه کنید و یا داشته باشید از من کمک و راهنمایی می‌طلبد، همه این مردم که در این روستا و روستاها و شهرهای دیگر زندگی می‌کنند، به یک نفر بزرگ‌تر و راهنمای احتیاج دارند.

ولی پدر بالاخره من معنای رأی را
نفهمیدم.

وقتی بزرگان ماکه بالاتر از همه امام خمینی قرار دارد، به این نتیجه رسیدند که بهترین نام برای این انقلاب «جمهوری اسلامی» است، صلاح را در این دیدند که از نظرات مردم هم باخبر شوند؛ چون همین مردم انقلاب را به پیروزی رسانده بودند و می‌بایست در اموری هم که مربوط به خودشان می‌شد، نظر بدهنند. به این نظر مردم «رأی» می‌گویند. به این خاطر اعلام کردند همه مردم ایران امروز پای صندوق‌های «رأی» بروند و نظر خود که همان «رأی» باشد را با دو کلمه «آری» و یا «نه» مشخص کنند؛

يعنى آن‌هايى كه نام «جمهورى اسلامى» را برای انقلاب مى خواهند، رأى «آری» و آن‌هايى كه «جمهورى اسلامى» را قبول ندارند و دلشان مى خواهد اين انقلاب نام دیگرى داشته باشد، رأى «نه» داخل صندوق بيندازند. شركت در اين نظرسنجى و نظرخواهى كه به آن «انتخابات» گفته مى شود

يکى از راه‌های حفظ نهال انقلاب است.

وقتی صحبت‌های پدرم به این جا رسید، مادر صدا زد که من آماده‌ام بیا برویم «رأی» بدهیم. او چادر خال خالی خود را که سه سال پیش از مشهد مقدس خریده و به ضریح مطهر حضرت امام رضا^{علیه السلام} متبرک نموده بود، به سرش کرد. پدر و مادرم شناسنامه به دست به پای صندوق‌های «رأی» رفتند و به «جمهورى اسلامى» رأى «آری» دادند و من نیز همراه آن‌ها بودم ولی آرزو می‌کردم که ای کاش می‌توانستم رأی بدهم.

گفتم، مردم همگی دست به دست هم دادند و با راهنمایی‌های «امام خمینی» و دادن هزاران شهید، شاه ستمگر را از این کشور بیرون کردند. وقتی شاه از کشور فرار کرد، «امام خمینی» که خیلی وقت بود از ایران و مردم ایران دور بود، به وطن خود بازگشت؛ مردم فرار شاه و ورود امام خمینی را جشن گرفتند و از این‌که توانسته بودند شاه ظالم را که سال‌ها بر این مردم ستم می‌کرد با رهبری «امام خمینی» بیرون کنند، بسیار شادمان و خوشحال بودند. به این عمل مردم «انقلاب» می‌گویند. اما «انقلاب» احتیاج به پاسداری دارد. «انقلاب» ما هم که هنوز یک نهال است برای تبدیل شدن به یک درخت تنومند، همواره نیاز به مواظیت و مراقبت دارد. برای حفظ نهال انقلاب بایستی بهترین راه‌ها انتخاب شود و یکی از این راه‌ها، انتخاب بهترین نام است. از آنجایی که انقلاب ما بر اساس دین و عقیده ما و قرآن کریم صورت گرفته است و مردم همگی با همان راه و روشی که قرآن می‌گوید به رهبری امام خمینی این انقلاب را به ثمر رسانده‌اند، در نتیجه امام خمینی و یارانش به این نتیجه رسیدند که نام این «انقلاب» را «جمهوری اسلامی» بگذارند.

پدر جان! «جمهوری اسلامی» یعنی چه؟
بیین پسرم، «جمهوری» یعنی همگی؛
چون همه مردم با یکدیگر کمک کرددند و با یاری همدیگر و با وحدت و یکپارچگی «انقلاب» را به پیروزی رسانندند، در نتیجه گفتند «جمهوری» و چون راه این مردم به وسیله قرآن و دین ماکه اسلام است، مشخص می‌شود گفته شد «جمهوری اسلامی».